

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Aleluja!

Vstajenje! Kamor se ozreš, povsod vstajenje! Ptice v gozdu, ki so tako dolgo molčale, pojejo zopet svoje rajske pesmi — in naše srce prepeva z njimi samega veselja. Vrt in polje, trata in goščava zelenijo — narava vstaja iz svojega zimskega spanja.

V le-tem krasnem času obhaja sv. cerkev vstajenje Gospodovo. Lepše se verski čut ne bi mogel združiti s prerojenjem v naravi, kakor ravno v velikonočnih praznikih. Kruta zima je hotela vničiti vse življenje v naravi, a narava jo s svojo krepostjo premaga; božje solnce dobi zopet svojo moč in novo življenje veje mogočno po vesmiru. Tako je sovražni svet umoril Kristusa, Izveličarja sveta; domneval si je, da je za vselej strl Njega in Njegovo kraljestvo. Križaj ga! Križaj ga! donelo je po sodni dvorani v Jeruzalemu. In res — na Golgoti je nagnil v smrtnem boju svojo glavo naš Odkupitelj. Ali za vselej? Ne. Čez tri dni zaslišijo se ob grobu Njegovem angeljeve besede: „Ne bojte se, vem, da iščete Jezusa, ki je bil križan; ni tukaj, vstal je, kakor je rekel“. Kristus je premagal svet, smrt in pekel. Vstal je veličastno iz temnega groba, kamor ga je bila pahnila moč njegovih brezusmiljenih sovražnikov. Njegovi smrti je sledilo vstajenje! Zato doni po vsem svetu, kakor grom po nebeskih višavah, slavospev:

Kje, smrt, je zdaj premaga tvoja,
In tvoje ostro želo, kje?
Veselo upa duša moja,
Življenje večno čaka nje!
Moj Jezus je od mrtvih vstal,
Kraljestvo smrti pokontal,
Aleluja, aleluja!...

LISTEK.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.
(Konec.)

Ali ona sta imela opraviti dovolj s svojo obrambo.

Končno je Slaviša priril do bega. Dva jaka borilca sta planila drug na drugega.

Zarko je opazil opasnost.

„Slaviša, rešimo se! Premoč je in ne zdržimo!“

„Rešite se, jaz ostanem! Padem ali rešim kraj krvoloka!“ je odvrnil Slaviša in pobil hrusta, ki je zamahnil od strani po njem. Tovariš padlega je skočil nanj in padel. V tem se je zlomila Osvinbegu ob Slavišinem meču sablja. Beg je odskočil in vstrelil na Slavišo s samokresa od strani in ga zadel v sence.

„Jezus, moj dom...!“ je vskliknil in padel.

Zarko je zahropel, Vjeruša zarjovel kakor razjarjen ris, Ilija pa pridivjal uprav kakor podivjani bik in razširil strah.

Ko je padel Slaviša, so Turki zavpili od veselja in s podvojeno močjo planili po vstaših. Ti so se jeli neredno umikati, le Ilija je še vzdrževal s svojo silo bližnje.

Turki že zmage pijani so se strnili in obkolili vstaše, ki niso hoteli zapustiti bojišča. Ti so vedeli, da morajo pasti, ali drago morajo dati svojo kri.

Med tem se je nekaj pripetilo. Nove čete vstašev so se pojavile na bojišču. Bili so oni, ki

Vstajenje Gospodovo je neizmerno veselje za človeško srce. Oznanja namreč zmago pravice nad krivico, odrešenje iz masila in zatiranja. Ne obupaj, ti, ki prelivaš v trpljenju grenke solze, ako le nisi svojega gorja sam zakrivil. Obhajal boš prej ali slej svoje vstajenje.

A kakor se to godi pri posameznem človeku, tako tudi pri večih občestvih. Tako je zmagala po tristoletnem krvavem boju katoliška cerkev; tako so dospeli zatirani narodi slednjič do svojih pravic! Narod slovenski! Tudi ti boš došel do svojega vstajenja. Bodi vstrajen, odločen in neupogljiv v težavnem boju za svoj obstanek; slavna zmaga ti ne bode izostala. Upanje na njo te naj tolaži in navdušuje, kakor svitla zvezda mornarja v viharju. Per aspera ad astra! Po trpljenju k zmagi — pravi pregovor. Da, pravica kraljuje v vesoljnem vsvarjenju, pravica, ki vodi iz trpljenja k življenju, iz smrti k vstajenju. Tako prepričanje vodi te naj v zasebnem življenju in v vsem javnem, narodni posvečenem delovanju! Aleluja, Velika noč bode uspeh naše delavnosti!

Politični ogled.

Delegacije. Ker je ogrska kriza rešena, bodo delegacije se sestale po dvehletnem odmoru meseca junija ali julija. Obravnavati bodo imele o zbolšanju oboroženja armade.

Nadomestna državnozborna volitev za volilni okraj, ki je izprazen vled smrti poslanca Žičkarja, se vrši 29. maja. Volilniimeniki so na vpogled že 20. t. m. — G. Žičkar je bil poslanec pete kurije. Slučajna ožja volitev bo dne 1. junija.

Kranjski deželni zbor je zboroval le dva dni, dne 2. in 4. aprila. Dne 2. aprila je vlada predložila novo volilno predlogo, s katero bi se naj ustanovila nova skupina za vse 24 let stare moške, torej skupina s splošno in enako volilno pravico. Ta skupina bi naj volila 10 poslancev. Ker bi si slovenska ljudska stranka pridobila večino novih poslancev in ker ji je gotovih tudi vseh 16 mandatov v kmečki skupini, imela bi v prihodnjem deželnem zboru večino. Tega pa „slovenska“ liberalna stranka, katera je dosedaj v zvezi z Nemci imela večino, noče pripustiti in zato je dne 4. aprila začela obstruirati. Toda obstruirala ni z duhovitimi govori, z zvitiimi opravičili predlogi, ampak s hrupom in vriščem. Liberalci so prinesli seboj kravje zvonce, raglje, rene, boben ter so z njimi delali hrup, da nihče ni mogel govoriti. Stari dedi, kakor župau Hribar, dr. Tavčar, dr. Majaron, dr. Ferjančič so trobentali, bobnali, regljali kakor vaški paglavci! In da bi se obstrukcija imela dober namen! Toda preprečiti hočejo pravice kmetom in delavcem, katerim je doslej v deželi gospodovalo meščanstvo in veleposestvo! Slovenska ljudska stranka je tudi skozi štiri leta obstruirala, a obstruirala je za ljudske pravice, liberalna stranka pa je začela obstrukcijo proti ljudskim pravicam. Ker hočejo na Štajerskem v zadnjem času pristati kranjskih liberalcev z vso silo igrati vodilne vloge, zato slovenskim kmetom priporočamo, da bodo opazni pred ljudmi, ki v sren niso njihovi prijatelji! Dne 4. aprila je bila valed liberalne obstrukcija zadoja seja deželnega zbora. Sodi se, da bo deželni zbor razpuščen in razpisane nove volitve. Slovenska ljudska stranka se je posvetovala, kako je postopati zaradi prihodnjih volitev. — Dne 7. t. m. je cesar odgodil kranjski deželni zbor, kar se je poslancem pismenim potom naznanilo.

Na Ogrskem so slednjič le odnehali voditelji vladi nasprotnih strank, ker so uvideli, da nimajo zaslonbe pri ljudstvu. Kričali so samo, da hočejo imeti samostojno Ogrsko, med tem pa niso nič skrbeli za ljudstvo, kateremu je šlo vedno alabši.

so prišli, da se združijo s Slavišo, da jih popelje nad Tetovo.

Jutranja zora je že rdela, ko se pojavijo na bojišču. Turki so se sicer vrgli na nje, ali vstaši so jih razbili. Jeli so bežati na vse strani. Tolpe vstašev so se odtrgale od čete in zasledovale begunce, pobijaje slehernega.

Tudi Osvinbeg je videl, da je poražen. Jel je bežati.

Vjeruša mu zastavi pot. Izgledal je kakor ogromen kovaški meč.

„Počakaj, prijatelj! Še nismo gotovi! Rad bi ti nekaj povedal! Tfu... Slaviša je padel... proklete... tfu! Mislili, da se tebe ne prime nož? Ko prideš k Mobamedu, sporoči mu pozdrav in povej, da te pošilja stari Vjeruša... Tfu!“

Med tem je že ležal Osvinbeg s prebito glavo na tleh. Vjeruša ni čakal, da mu vse pove, ampak mu je hitel pripovedovat, ko ga je že podrl.

Bitka se je bližala h koncu. Le posamezne tolpe so se še podile čez krvava trupla in se klale. Jutranje solnce je zrlo že na krvavo plesišče in se kopalo v lužah krvi in obsevalo še drhtajoča trupla.

XI.

Mala peščica vstašev Slaviše se je zbrala z drugimi kraj mrtvega vodje. Vsem se je videla globoka tuga. Veliko žrtev je zahtevala bitka, mnogo junakov je padlo, med njimi vodja sam. Nekateri so bili ranjeni, Zarko je zgubil desnico. V besnem boju mu jo je odsekal nek Turek in bilo bi po njem, ako bi ravno ne došla pomoč.

Črsti mož ni omedlel, akoravno je izgubil mnogo krvi. Slab je bil tako, da so ga morali nesti. Grenko je plakal za padlim pobratimom.

Vjeruša je stal zraven s povešeno glavo. Nemo je zrl v blede obličje Slaviše. Ni mu zaigrala v očeh nobena solza. Pač pa je v njegovih prsih divjalo in grlo mu je stiskala neka nevidna moč. Končno se je tresel in zaklical s tresočim glasom:

„Domovina moja! Tvoj sin je padel... Padel je v bran naroda!“

In stoprav sedaj je zaplakal kakor dete.

Vstaši so pokopali svoje z vodjem in nasuli visoko gomilo. Na njo so zasadili sabljo in počez bandžar. Drugega križa ni bilo. Junakom se spodobi, da dobe znamenje odrešenja iz snovi, s katero so delali za rešenje.

Po končanem pogrebu se zasliši glas Vjernše, slovesen in silen.

„Bratje, poklekimo...! Oče naš, kateri si v nebesih... —“

Vsi so popadali na kolena, molili za padle rojake. Solnce je zrlo na branitelje svojih svetinj in tugovalo. —

„Kje je Kosenka?“ je vprašal Vjeruša, ko so odhajali z bojišča.

„Ostala je v Selcih“, je rekel Zarko.

„Toraj se rešila? Slava Gospodu Bogu!“ je vskliknil Vjeruša. Nato je jel izpraševati, kako se je rešila.

„Hrabro dete“, je kimal, ko je čul, kako se je ubranila Turkov. Ali tokrat ni pljunil, kakor je imel navado, ako se je čemu čudil ali hudoval. „Kaj poreče, ko zagleda Zarka brez roke?“

Zato se pa tudi na Ogrskem ljudstvo, posebno kmetje, izseljujejo. Odkar je kralj razpustil ogrski državni zbor in uvedel samovlado, zmanjkalo je tem vročerknim Ogrm korajže in začeli so se pogajati z vladarjem in se udali. Kralj je imenoval v ta namen novo ministristvo, v katero so tudi stopili prejšnji vladni nasprotniki. No sedaj so kozli za vrtnarja. Novo ogrsko ministristvo je sestavljeno tako le: Ministrski predsednik je dr. Aleksander Wekerle. Ta si je pridržal obenem vodstvo finančnega ministristva. Franc Košut je trgovinski minister. Pravosodni minister je Geza Polonyi. Ministristvo za notranje reči je poverjeno grofu Andrássyju. Naučni minister je grof Albert Apponyi in minister a latere je postal grof Aladar Zichy. Imenovanje poljedelskega ministra, hrvatskega ministra in honvedskega ministra ni še izvršeno. Grof Aladar Zichy je predsednik katoliške ljudske stranke na Ogrskem, dočim je dr. Aleksander Wekerle oni mož, ki je izvedel na Ogrskem znane protiverske zakone, mož torej, ki jako diši po framasonstvu. In vendar sta danes oba imenovana moža skupaj ministra. Marsikdo se bode čudil, da je postal Franc Košut minister, kar pa ni čudo, ako se pomisli, da je bil svoječasno pokojni grof Andrássy obsojen na vislice, a je postal kasneje vendarle avstrijski minister za zunanje zadeve. Taki pojavi so pač neka avstrijska posebnost, o kateri bodo poznejši zgodovinarji jasnejše govorili, nego smemo mi danes govoriti. Novi ministri so bili že v nedeljo zapriseženi. — Novoimenovano ministristvo je imelo že svoj ministrijski svet, v katerem je bilo sklenjeno, da se bodo vršile državnozbornske volitve med 29. aprilom in 9. majem. Dne 19. maja pa se snide novi ogrski državni zbor.

Na Pruskem so splošno volilno pravico zavrgli. Pruski deželni zbor je v poimenskem glasovanju odklonil predlog svobodomiselnih stranke glede splošne, enake in neposredne volilne pravice. Za predlog so glasovali svobodomiselnih Poljaki in centrum (središče). Nato se je sprejela vladna predloga glede pomnožitve mandatov in spremembe volilnih okrajev.

Nravstveni in verski propad na Francoskem. Kako propada na Francoskem pravstveni in verski čut, dokazujejo ti le podatki: Pariz šteje 2 milijona prebivalcev, svojo velikonočno dolžnost pa izpolni komaj 100.000 oseb, torej pet na sto, štiri ženske pa en moški! Brez duhovna so pokopali prej v Parizu 3000 oseb, a zdaj jih pokopljejo vsako leto 17.000, kar znaša tretjino vsakoletnih pariških pogrebov. Sodnijskih zakonskih ločitev je bilo leta 1884. na Francoskem 1657, a leta 1902. so ločili sodnijsko 8431 zakonov. Na 62 rodbin pride ena ločena! V Parizu je rojenih vsako leto 18.000 nezakonskih, 30.000 izpostavljenih in zapuščenih otrok vzgajajo po zavetiščih. Najnesramnejše spise razširjajo v 150.000 izvodih. Hudodelstev so našli leta 1880. na Francoskem 167.000 a leta 1892. je naraslo število hudodelstev že na 700.000. Hudodelstva se osobito množe tudi med mladino. Mladolentnih hudodelcev so našli leta 1880. še 16.000, leta 1891. je pa bilo že 41.000 mladolentnih

Kaj je rekla, je zvedel, ko so prišli v Selce. Objela ga je in zaplakala. Nato pa rekla slovesno:

„Sedaj mi je veliko ljubši, ker je že dal domovini svoje ude in kri. Drugo roko pa vzamem jaz, ki sem tako srečna, da me ljubi junak!“

Vse je navdušila ta izjava.

Vjerna je dejal ginjen:

„Gospod Jezus naj njima ostale dni podari v sreči in miru! Dovolj sta že pretrpela!“ — — —

Minolo je več tednov. Krvavi ples, ki se je zaplesal pri vasi Gajdi, ni ostal brez posledic. Tudi po drugih krajih so planili vstasi na osvobojevanje delo in zaplapolalo je po vsej Turčiji. Ta ni mogla več vzdržati miru in krotiti vstase. Prišle so na pomoč druge države. Avstrija in Rusija sta nastopili z grožnjo, da napravita mir z orožjem, ako se milejše ne postopa s podložnimi kristjani. Zahtevali sta, da se dajo raji pravice in sta mirili vstase z obljubami. Tudi sultan je obljubil in raja je upala, da bo bolje. Nekatere čete vstasev so odšle, da si zopet postavijo domovja in čakale na obljube. Tudi Zarko, ko je že nekoliko ozdravel, se je vrnil s Kosenko in Vjerno v Rešetice, ki so se stale nedotaknjene. Kosenka je dejala, da mora Vjerna ostati pri njima, da nadomestuje deda, v kar je starec radovoljno privolil.

Ker se pa ni ničesar ališalo o obljubljenih rečeh in se razmere niso izboljšale, so se jele zopet zbirati čete. Le zima je preprečila vstajo. Ko pa so ozeleneli vrhunci balkanskih gor, so jele pokati tudi puške.

hudodelcev, med njimi polovica proti pravosti. Pravijo, da se število mladolentnih hudodelcev pomnoži vsako leto za 2000. Samoumorov je bilo leta 1884. še 7500, 1892 pa že 9000, med njimi 2000 ženskih samoumorilk. V desetih letih je poskočilo število otrok samoumorilcev od 140 na 460! Goljufije so poskočile v tem času od 1000 na 3300, tatvine, ki so jih izvršili otroci, so se pomnožile od 5000 na 15.000. Vsako leto sprejmejo v poboljševalnice 1000 do 1200 otrok. Tako daleč je privedlo liberalno framasonstvo na nekdanjem Francoskem. Številke bolj glasno govore, kakor vsako drugo dokazovanje, kam pripelje ljudstvo protiverski boj!

Razne novice.

* Promocija. Č. g. Ivan Tomažič, kn. šk. dvorni kaplan in tajnik, je bil na vsenčilišču v Inomestu promoviran za doktorja teologije. Česti tamo!

* S pošte. Poštni asistent G. Gmeiner je prestavljen iz Celja v Gradec in poštni asistent Rudolf Lah iz Ptuj v Celje.

* Duhovske vesti. Župnijo Videm je dobil č. g. Franjo Černevshek, župnik v Cirkovcah.

† Poslanec vitez Berks.

Na svoji graščini Blagovna blizu St. Jurija ob juž. žel. je dne 5. t. m. umrl od srčne kapi zadet državni

poslanec vitez Berks. Prejšnji teden se je udeleževal še sej drž. zbora, pač pa tožil o mučni bolezni. Nihče pa ni sodil, da je njegova bolezen tako nevarna. Hugon vitez Berks je bil rojen dne 21. ja-

Rad bi šel Žarko med nje, pa brez roke ni bil za orožje. Tudi Vjerno je še vlekel, da mu je Kosenka komaj ubranila, češ, da je dovolj star in potrebuje miru.

Med vstase se je pa zanesla strašna bolezen — nesloga. Mesto da bi reševali domovino, so se jeli pobijati med seboj na korist skupnemu sovragu — Turčinu. Razsodne ljudi je to bolelo in Vjerna je včasih pljuval in klel, da se je jela Kosenka jokati. Nato je seveda odnehal, a ni ga več veselilo v domovini.

Nagovoril je Žarko, da zapuste sedaj domovino, kjer je za človeka opasno. Ni sicer lepo, je dejal, ampak ne kaže drugega. Še v bran se ne moreš postaviti. Tako so si poiskali nov dom v svobodni Črnogori.

Predno so odšli, je obiskal Žarko z ljubko ženico in dedom Vjernošim grob padlih junakov pri Gajdi. Kosenka je položila zelen venec na grob in poljubila že zarjaveli križ iz orožja.

Molče so pomolili za duše onih, kojih trupla trohne pod tem hribečkom. V srcu naroda pa bo zapisano, dokler bo še kak človek, da ondi počivajo junaki, ki so se žrtvovali na žrtveniku vere in domovine.

Za kratek čas.

Previdnost. „Ali morete grizti trde reči, babica?“

„Ne, moj ljubček; jaz sem že izgubila vse zobe!“

„Tako? Tedaj mi pa shranite moj sladkor in moje orehe!“

nuarja 1841 v Ogulinu na Hrvaškem ter se posvetil vojaštvu. L. 1866. je bil v avstrijski vojski proti Prusom, a že l. 1870. je kot poročnik zaradi srčne napake stopil v pokoj ter živel večinoma na svojem gradu Blagovna. Od 1876. se je kot član okr. zastopa za celjsko okolico najraje bavil z gospodarskimi vprašanji. L. 1879. so ga Slovenci postavili za kandidata proti dr. Foreggerju, a ni zmagal. L. 1897. pa je bil izvoljen za državnega poslanca v kmečkih občinah celjskega vol. okraja kot naslednik g. M. Vošnjaka. Pridružil se je s štajerskimi tovariši „Slovenski zvezi“ ter marljivo deloval v gospodarskih odsekih. Dasi ni bil rodom Slovenec, vendar se je vedno živo zanimal za narodne, politične in gospodarske koristi štajerskih Slovencev, osobito svojega volilnega okraja. Zadnje tedne svojega političnega delovanja se je mnogo bavil z volilno preobnovo. Soprega njegova je znana pisateljica Mara Čop-Marlit. Pogreb se je vršil v soboto 7. t. m., ob štirih pop. iz njegovega gradu na Blagovni in ob petih na pokopališču v Sentjurju. Zgolj nepričakovana in nenadna smrt je bila vzrok, da ni bilo mogoče o pravem čas objaviti dan in čas pogreba. Saj se je še le v soboto zjutraj vedelo, kje in kdaj bo pogreb. To je pač bilo krivo, da od tovarišev poslancev nikdo ni bil pri pogrebu. Pač pa so se ga udeležili v obilnem številu Celjani. Trg Sentjurj je bil častno in številno zastopan, tudi okoličani — kmetje so prišli prav mnogi. Vodil je pogreb celjski opat, preč. g. Ogradi v spremstvu domače duhovščine. Moški zbor „Celjskega pevskega društva“ pod vodstvom g. dr. Schwaba je zapel 2 lepi nagrobniči. G. dr. Juro Hrašovec se je v kratkih, prisrčnih besedah spominjal blagega in delavnega rajnika. Naj v miru počiva!

* Narodni kolek „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ bodo odslej rabila tudi ameriška slovenska društva. „Slov. podporo društvo sv. Jožefa v Brooklynu“ bode prvo, ki zatrži z njim na svoji veselici meseca aprila. Naročilo ga je po zastopniku ameriških Slovencev g. Antonu Trstenjak, kontrolorju mestne branilnice ljubljanske. Ko beležimo ta narodni čin svojih ameriških rojakov, želimo, da bi bil v spodbudo vsem onim društvom v naši ožji domovini, ki našega narodnega koleka ne rabijo. V tem navedenem veselju pojavu se zopet prepričujemo, kako nam prednači Amerika in sicer v vsakem oziru: v socijalnem in narodnem. Kolikrat in kako prepričevalno smo že na pr. klicali slovenska društva v domovini na narodni kolek in kazali ob tem na brate Čeha. A to bolj ali manj zaman — sedaj pa prihajajo Amerikanci, akopram jih še klicali nismo. — Zato živete naše zavedne sestre in živeli naši zavedni bratje tem za oceanom! — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

* Pametna odredba brambovskega ministra. Brambovsko ministristvo je odredilo, da bodo kmečki rezervisti klicani k orožnim vajam ob takem času, kadar ni doma nujnega dela. Za letos še te naredbe ni mogoče izvajati, ker so se rezervisti že razvrstili v razne termine, vendar je ministristvo ukazalo pristojnim poveljstvom, naj upoštevajo prošnje rezervistov, ki si žele kake druge dobe za orožne vaje.

* Kupujte samo slovenske vžigalice! Tvrška Perdan, ki proizvaja slovenske vžigalice, je zopet oddala družbi sv. Cirila in Metoda 1000 kron. To je lep dohodek za našo dično družbo. Pa še vojni dohodki bi bili, če bi vsak Slovenec rabil naše vžigalice, ki se lahko v vsakem oziru merijo z vžigalicami drugih tvrdk. Vsak Slovenec naj si torej smatra za dolžnost, da kupuje samo slovenske vžigalice!

* Na velik četrtek so prem. knez in škof v mariborski stolici umivali noge sledečim starčkom; Boštjan Čerček, 91 let star; Martin Ribič 85; Valentin Biber, 84; Mihael Cehner, 82; Franc Brandstätter, 80; Franc pl. Storchinfield, 80; Jakob Weidacher, 80; Janez Maček, 78; Nikolaj Herzog, 77; Franc Januš, 75; Valentin Trunkl, 74; Leopold Hönigman, 70 let. Vsi skupaj so stari 957 let.

* Fontes historici Liturgiae Glagolito-Romanae. Vsak zaveden Slovan se zanima za glagoljico in staroslovensko službo božjo, ki sta jo Slovanom ustanovila sv. brata Ciril in Metod. Knjiga pod zgornjim naslovom, ki jo je spisal tudi v tujem svetu znani učenjak dr. Luka Jelič, prof. v Zadru, obsega vse dokumente, ki se tičejo glagoljice od 13. pa do konca 19. stoletja. Knjiga je imeniten pravnozgodovinski vir in najboljši, neovrgljivi zagovor glagoljice. Kdor želi knjigo imeti, jo lahko dobi po „Zgodovinskem društvu“, ki je prevzelo posredovanje. Cena knjige je s poštnino vred 4 K, ki se naj naprej pošlje društvu in tajniku prof. Fr. Kovačič v Mariboru.

* Velikonočne razglednice, z najraznovrstnejšimi in najnovejšimi okraski izdelane, se lahko naročijo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Trgovci dobe veliki popust.

Mariborski okraj.

m Maribor. V gozdu pri Studencih je povozil dne 7. t. m. brzovlak ob pol 4. zjutraj dragonec Antona Zechner od 6. eskadrona. Odrezalo mu je glavo. Vrgel se je sam pod vlak. — Občinski svet mariborski je pristopil k društvu „Prosta šola“ (Freie Schule), ki hoče odpraviti veronauk iz šole. S tem so gospodje pokazali, da so sovražniki sv. vere, pokazali pa so tudi, da so nasprotniki katoliškega slovenskega kmeta. Mariborski župan dr. Schmiderer je tudi načelnik mariborskega okrajnega zastopa. Sedaj si pa lahko vsak kmet predstavlja, kakšno je delovanje tega gospoda. — Hišo eskomptne banke na glavnem trgu so začeli podirati ta teden. — Sedaj se še vedno ne ve, kje da pride nov most. Nastopila je zopet nova stranka, ki ga hoče imeti v nadaljevanju „Badgasse“. — Mariborski župan Schmiderer, zdravnik Urbaček, strojevodja Polacek in ognjegasca Klauđa in Polesni so dobili medaljo za 25letno požrtvovalno delovanje pri požarni brambi. Ta slovesnost se je vršila v nedeljo dne 8. aprila. Nekateri hiše so razobesile zastave. Vmes so bile seveda tudi frankfurterice. Celo iz rotovža je visela taka prusaška cunja ter plapolala nad podobo cesarjevo, ki je bila na odru pred rotovžem. — Delavec Franc Vezjak je peljal težek voz po strmi Splavarski ulici navzdol, ne da bi ga bil zavril. Vsled tega ni mogel voza zdržati. Začel je teči navzdol ter pri tem trčil v neko bišo s tako močjo, da se je zlomilo oje, voznička pa pritisnilo k steni. Poškodovan je precej. Dve osebi sta komaj zbežali pred dryčim vozom. K sreči ni bilo nobenega otroka na ulici, kakor je to v tej ulici navada, sicer bi bila nesreča še večja.

m Poljudno predavanje za delavce in kmete v Mariboru. Minolo nedeljo je nadaljeval g. dr. Medved predavanje o zgodovini Slovanov. To predavanje je bilo najbolj obiskano od vseh. Seveda je imela veliko privlačno silo oseba predavatelja, ki je tokrat dokončal svojo zadnjo tako lepo pričetno predavanje. Hvala mu za trud! Ob praznikih ne bo predavanj.

m Veliki koncert priredi na velikonočni ponedeljek dne 16. t. m. „Češki klub“ v Mariboru v veliki dvorani Narodnega doma. Pri koncertu sodelujejo: znana operna pevka gospa Maruša Skálova, umetnik na gosli g. Josip Baldus in umetnik na glasovirju g. V. Volf. Ker sodelujejo pri tem koncertu tako odlične moči, upamo, da je to najboljša reklama za to prireditev.

m Fram. V sredo po Veliki noči 18. t. m. bo pri nas živinski sejem. Navadno je ta sejem dobro obiskan, upamo, da bo tudi letos; zato vabimo kupce in prodajalce.

m Spodnji Duplek. Sprli so se v gostilni Štefana Gmeinerja dne 5. t. m. zvečer gostje med seboj. Posesnik Anton Maček je pri tem prepirlu udaril krčmarja s palico po glavi. To pa je tega tako razjezilo, da je skočil po puško, vstrelil na Mačka in ga v nogo ranil. Mačka so prepeljali v bolnišnico.

m Jelovec pri Slov. Bistrici. V noči na 1. april je zgorelo poslopje Franca Hartner. Vzrok požara se pridno išče. Hartner je še le 14. marca kupil posestvo.

m Slov. Bistrica. V Štogerjevi oljarni je začelo v ponedeljek 2. t. m. okoli 8. ure zvečer goreti. K sreči je požarna bramba hitro pogasila ogenj, sicer bi bilo v nevarnosti celo mesto.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Tukaj se je dne 9. aprila v novi Franc-Jozefovi vojašnici ustrlel pijonir Janez Friedrich od Spielfelda. Strah pred kaznijo ga nagnil k temu strašnemu činu. Ker je bil že večkrat radi malih prestopkov kaznovan, mu njegovi višji niso dovolili dopusta za velikonočne praznike. Ko je tudi pretečeno nedeljo prišel po noči prepoznati domov in bi moral drugi dan na raport, je iz strahu in obupnosti vzel puško in se ustrelil; zadel se je v srce in bil takoj mrtev.

p Sv. Marko nižje Ptuja. Vlak je povozil dne 1. t. m. blizu Moškanje mladeniča Ivana Valiča od Sv. Marka pri Ptuj. Stroj ga je zgrabil, mu zmečkal črepijo in sploh zadnji del glave in ga vlekel nad 500 m daleč.

p Sv. Marjeta nižje Ptuja. V nedeljo 1. aprila se je vršil ustanovni občni zbor podružnice c. kr.

kmetijske družbe. Od osrednjega odbora je prišel generalni tajnik g. Juvan in potovalni učitelj g. Bele. Predsednik pripravljalnega odbora g. nadučitelj Žunkovič je po običajnih pozdravih poročal o dosedajšnjem delovanju. G. Bele je govoril o potrebi organizacije sploh in o koristi organizacije posestnikov potom podružnice kmetijske družbe posebej ter omenjal njih potrebo in ugodnosti. Pristopilo in vplačalo je takoj 58 članov svoje doneske, veliko pa se jih je prijavilo, da plačajo v kratkem. Načelnikom je bil izvoljen g. nadučitelj Žunkovič, v odboru pa ima vsaka občina svojega zastopnika in ti so volili za blagajnika trgovca Ivana Murkoviča in podnačelnika veleposestnika Liplina. Sklenilo se je, naročiti takoj drevesne škropilnice, dve travniški brani in čistilni stroj za žito. Tako imamo sedaj pri Sv. Marjeti in njenih občinah bralno društvo, prostovoljno gasilno društvo v Moškanjih in podružnico c. kr. kmetijske družbe. Vsekakor lep dokaz delavnosti in probujenosti.

p Polenšak. Vršil se je tukaj dne 1. aprila ustanovni občni zbor kmetijskega bralnega društva ter se ga je vkljub neugodnemu času (ob 11 dopoldne) udeležilo jako lepo število domačega občinstva. Imel je najprej potovalni učitelj gosp. Belé pončno predavanje o sajenju in nadaljnjem vzgojanju trt in dreves ter razlagal o zatiranju cvetodera, uši in udijske (poleže) na drevju. Navzoči so njegovim razpravam sledili z velikim zanimanjem ter se mu ob koncu govora prav srčno zahvalili z živijo-klici. Za njim je nastopil filozof g. Vesenjaj iz Moškanje. Prav poljudno je razložil važnost kmetijskega bralnega društva. Ob jednem je z v srca segajočimi besedami govoril, da naj spoštujemo svoj materni jezik, svojo domovino in da naj povsod s ponosom pokažemo, da smo Slovenci; saj so naši pradedi prelivali v mnogih bojih proti sovražnikom avstrijske države svojo kri. Po končanem govoru so mu zadoneli glasni živijo-klici. Sledila je na to volitev predsednika in odbora. Izrekel je predsednik željo, da bi ta prvi shod vzbudil zanimanje po nadaljnji izobrazbi ter bil začetek k lepemu razvijanju vzajemnega delovanja, v kar pomagaj Bog! — Ob jednem se mora zahvalno omeniti, da je znani narodnjak gosp. Koser iz Juršinec podaril društvu 5 K z željo, naj društvo procvita in dela v prid naroda.

p Nogo si je zlomil posestnik Jakob Plavčič iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah, ko je v noči od 31. marca na 1. april šel v temi skozi Gornjo Hajdino pri Ptuj. Zadel je na občestni kup kamenja, padel in velik kamen se je zvalil na njegovo nogo ter mu jo zlomil.

p Ormož. V gradu barona Zscheck je začelo goreti dne 5. t. m. v neki sobi. Ogenj so kmalo pogasili. — V Samušanih je dne 4. t. m. zjutraj zgorelo gospodarsko poslopje gospe Tschelbulz pl. Szeredag. Rešili so samo živino. — Od sobote dne 31. m. m. pogrešamo tukaj trgovca Franca Janžekoviča. Ta dan dopoldne je šel na sprehod in je od tega časa izginil, čeravno so ga pridno iskali.

p Ormoška Čitalnica izvolila si je pri svojem občnem zboru sledeči odbor za bodoče društveno leto: Predsednik g. dr. Ivan Gersak; podpredsednik: g. dr. Ivan Omulec; blagajnik: č. g. Jan Kubinek; tajnik g. Anton Porekar; gospodar: g. Ivan Richter; odbornika: g. Fran Gomzi in g. Josip Rajšp.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Število ptujskih „gifihih krot“ se je zelo skréilo. Veliko jih je že vzelo konec, samo nekaj še jih zeva. Pa saj smeš, ljubi „Štajerc“, tudi ponosen biti na tukajšnje svoje naročnike. Za danes poslušaj samo to: Še ni dolgo, ko smo gledali enega od teh, kako se je dve nedelji potikal po naši „pürgi“ pijan in nazadnje na cesti obležal vsem v očitno zasmehovanje. Bil je res ves pokvarjen. Take pijance malokdaj vidimo. Iz žepa mu je lukala „gifihi krot“. No, take ljudi radi privoščimo ptujskemu „Štajercu“.

p Središče. Županstvu trga središkega je došla nedavno iz Amerike nakaznica na 300 krom z naročilom, da se naj izplača ta znesek v treh enakih delih trem narodnim društvom v Središču in sicer: 1. Veteranskem in bojnem društvu, 2. bralnem društvu „Edinost“ in 3. požarni brambi. Poslal je ta znesek naš rojak g. Lavoslav Friedrich, ki je postal — kakor so časniki o tem že poročali — pred kratkim ravnatelj banke „The Oriental“ v New Yorku. Zahvaljujoč g. darovatelja za njega blagodušni dar izražamo na tem mestu posebno veselje nad dejstvom, da se mladi naš rojak spominja tudi v tujini v tako odlični službi narodnih društev v svojem domačem kraju, dokaz, da še v njem ni zamrlo narodno čuvstvo, kar se v takih slučajih

žal tako rado in često dogaja. G. ravnatelj Lav. Friedrichu želimo še mnogo vsestranskih uspehov, trgu središkemu pa še več tako odličnih, radodarnih rojakov.

p Frankovec blizu Ormoža. V Frankoveh pod Humom je umrl 7. t. m. na vnetju pljuč po zelo kratki bolezni vrl slovenski kmet, veleposestnik Martin Munda. Bil je zaveden narodnjak, ki si je rad naročeval slovenske časnike in knjige ter iste tudi čital. Pokojnik je edini brat g. župnika Jankota Munda pri Sv. Joštu na Kozjaku. Bil je šele 40 let star, priljubljen pri vseh, kateri so ga temeljito poznali. Za njim posebno žalje pridna žena in trije majhni otroci, žalne brat, dve sestri in sorodniki, mnogo ubožcev, katerim je vedno rad pomagal, kakor vse zavedno ljudstvo daleč na okrog, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Mili Bog daj, da bi bila blagemu pokojniku lahka slovenska zemlja na mirnem pokopališču hmskem.

Slovenjegraški okraj.

s Št. Janž pri Velenju. K zadnjim našim občinskim volitvam bi še pripomnili, da je ves trud štajercijanske stranke meril na to, da bi grajščak Zaje postal — župan. Ta grajščak je namreč glava Štajercijancev. Smilili so se nam poštene kmetje, kateri so šli na limance štajercijancem, ki so jim govorili sladke besede, resnice pa, za kaj se je šlo, niso povedali. Da se dandanes kmetje gredo potegovat za štajercijanskega grajščaka, je nekaj, kar zasluži, da zve o tem cel svet. Da bi grajščak pokazal svojo vzvišenost nad slovenskimi kmeti, prijahal je k volitvi. Tudi v hišo je hotel jahati, a konj ni hotel. Potem se je grajščak dal od svojih privržencev nesti v volilno sobo, samo, da je lahko rekel, da na volitev ni „prišel“. In našli so se ljudje, ki so ga volili v odbor. Nek muhast volilec je hotel voliti — grajščakovega konja, pa ni vedel, kako je konju ime. Da nadučitelj Glaser podpira grajščinsko-štajercijansko stranko, je res uganka. Dal Bog, da drugokrat volijo domače, vrle posestnike. Grajščak pa naj le jezdari svoje konje in se naj da nositi od svojih hlapcev, če jih ima, ne pa od slovenskih kmetov! Kmetje, imejmo pamet!

s Kmet. zadruga za Šaleško dolino je razun predavanja v Škalah še priredila pončna predavanja v Družmirju, Št. Ilju in Velenju. Zbralo se je vsakikrat 50—60 ljudi, odraslih kakor tudi mladine. G. potovalni učitelj Goričan je kazal pravilno sajenje in obrezovanje dreves, opozarjal je kmete na to, da naj v večji meri gojijo sadjarstvo. Priporočal je starišem, naj dajo svoje sinove v viničarske šole, da bodo dobili dovolj sposobnih močij za obnovo vinogradov, katero se bode moralo s časom začeti. Razlagal je tudi razne za vinogradnike važne postavbe. V mesecu maju bode zadruga še priredila poučna predavanja in sicer 20. maja v Zavodnjah, kjer bodeta predavala g. potovalni učitelj Goričan in zadrugi tajnik in 24. maja v Paki nad Velenjem.

s Šoštanj. Pripravljalni odbor za ustanovitev ljudske knjižnice v Šoštanju priredi v prid iste v nedeljo dne 6. maja (v slučaju slabega vremena dne 13. maja) veliko narodno veselico v vseh prostorih hotela „Avstrija“ v Šoštanju. Za veselico se delajo velike priprave in bode ta prireditev prekosila vse dosedanje slične prireditve v Šaleški dolini. Opozarjamo slovensko občinstvo, katero ve ceniti pomen imenovanega društva za izobrazbo slovenskega naroda in katero hoče, da se ohrani Šoštanj kot mogočna slovenska postojanka ob koroški meji, da priredi svoj majniški izlet v Šoštanj! Vse natančneje o pravem času!

Konjiški okraj.

k Iz konjiškega okraja. Konjiški posilnemci hočejo kar po vsej sili živeti od slovenskih kmetov in jih kličejo popolnoma obupani na pomoč, kadar se jim gre za biti ali ne biti. Naši kmetje so pač že do dobrega spoznali svoje „prijatelje“ in zato so se jih začeli tudi jako vestno izogibati. To dejstvo menda čuti posebno g. W., mlinar v Konjicah, ki je po vseh koncih slovenske domovine, posebno v konjiškem in šmarskem okraju dal naznaiti, da se dobi v njegovem mlinu moka kar na pol zastoj. G. W., ali mislite, da se bodo naši kmetje še nadalje vsedali na vaše limanice in še zanaprej podpirali odpadnike slov. naroda? Kadar se bode zopet raztrobilo po slovenskih občinah, da se je prelevil nemški mlinar W. v slovenskega mlinarja B., tedaj bode lahko klicali nas slovenske kmete na pomoč, ali tako dolgo, dokler se to ne zgodi, zaman oznanjate svojo moko. Slov. kmet.

Celjski okraj.

c Celje. Na občnem zboru političnega društva „Naprej“ je bil izvoljen za predsednika g. dr. Juro Hrašovec, v novi odbor bili so izvoljeni sledeči gg.: dr. Kukovec, dr. Božič, Rebek, dr. Gvidon Sernee, dr. Fermevc, dr. Štaker, notar Baš, Bonha.

c Rudosledba. V celjskem okraju so dobili dovoljenje za rudosledbo Oskar Martens, tovarniški ravnatelj v Polzeli, do 18. marca 1907 in Adolf Engel, trgovec v Celju, do 15. marca 1907.

c Celjski porotniki za porotno zasedanje, ki se prične dne 7. maja: Glavni porotniki: Janez Pinterič, trgovec v Brežicah; Janez Šarner, gostilničar v Legnu; dr. Jorip Barle, c. kr. notar v Kozjem; Franc Juvan, posestnik v Teru; Ljudevit Šešerko, trgovec v Planini; Mihael Janežič, gostilničar v Zupelovcih; Jožef Balon, posestnik Staravas-Bizeljko; Janez Malus ml., posestnik v Gornji Sušici; Andrej Drogenik, posestnik Kačjidol; dr. Gregor Jesenko, zdravstveni svetovalec v Celju; Filip Pungerssek, veleposestnik v Pamečah; Jakob Knaflič, gostilničar v Bukovcih; Jožef Ješovnik, posestnik v Staremtrgu; Anton Turšek st., posestnik v Zlaboru; Janez Pungarssek, trgovec v Slovenjgradcu; Jožef Godler, posestnik v Brežini; Mihael Jošt, posestnik na Tebarjah; Mihael Kramer, veleposestnik v Slovenjgradcu; Valentin Cokl, trgovec v Podčetrtku; Eduard Kuček, ravnatelj pivovarne v Laškem; Mihael Stergar, posestnik mlina v Slogonskem; Henrik Klaučar, kleparski mojster v Brežicah; Alojzij Kukovec, trgovski pomočnik v Celju; dr. Jurij Hrašovec, odvetnik v Celju; Jakob Rotar, posestnik v Dobrišvasi; Friderik Kalb, hišni posestnik v Brežicah; Mihael Arlič, posestnik v Socki; Matej Hojnik, veleposestnik v Leven; Jožef Polanc, posestnik v Petrovčah; Jožef Petričič, posestnik pri Sv. Lenartu; Jernej Planko, krojaški mojster v Celju; Matej Goršek, posestnik v Dreših vasi; Karol Jaklin, trgovec v Vitanju; Andrej Levak, hišni posestnik v Brežicah; Franc Filač, mizarški mojster v Slovenjgradcu; Jožef Štiglic, posestnik v Bočni. Nadomestni porotniki: Rudolf Lang, mestni blagajničar v Celju; Julij Rakuš, celjski župan; Janez Radej, posestnik na Bregu; Janez Samec, posestnik v Lokrovcu; Anton Eichberger, ključavničarski mojster v Celju; Franc Bračič, posestnik v Zg. Hudinji; Blaž Šmarčan, pek v Celju; Martin Veber, čevljarški mojster v Gaberju; Henrik Scheuterman, kleparski mojster v Celju.

c Dobrna pri Celju. Dne 1. in 2. aprila so po Dobrni švigali svetli in visoki klobuki po cestah. In kaj je bilo? Auer se je poslavljaj od Dobrne in Auerjevi častilci so se poslavljali od Auerja. Močno so se silili, da bi bili žalostni, pa žalost se ne da prisiliti meni nič tebi nič. Neumen obraz se ni žalost. In neumne obraze so delali nemčurji te dni, da je bilo „za počit!“ In v torek 3. aprila se je Auer odpeljal. V ponedeljek zvečer je bilo „slovo“ v šparksinem salonu. Auer je razposlal posebna „vabila“, sicer pa se je izrazil: „Kdor me ima rad, bo tako prišel!“ No, če ga drugi nima nikdo rad, kakor tisti, ki so prišli, potem je Bog malo ljubezni ustvaril za Auerja. Auer nam gotovo ne bo zameril, če mu povemo na uho, da jih je precej prišlo samo pit. Če je pa Auer iz tega sklepal, da ga „imajo radi“, se mož moti, kakor se je večkrat motil na Dobrni. Za slavnostne „govornike“ v nemškem jeziku sta se pripravila Gol in Hazenpihl. Ker je pa med posilincem občevalni jezik — slovenščina, seveda ni mogla izostati. Slovenski govor si je spisal bivši „občinski kasir“ Blažič, o katerem pravi nemški volilni oklic, da „ni stara baba“. Da je pa stvar bila bolj „einfach“, je Blažič besede svoje ljubezni do Auerja dal Gol, da jih je predstavil Auerju na nemški jezik, kakor ve in zna! Če se je Blažič jokal pri svojem „govoru“, ki ga je Gol prestavljal in bral, ne vemo; pač pa vemo, da sta se pri svojih govorancah jokala Hazenpihl in Gol. Je že moralo biti vredno solz! Nove slavnostne govornike priporočamo „Bralnemu društvu“, če jih morebiti potrebuje. — No, pijače je bilo menda dovolj, saj so najpoznejši častilci Auerjevi bodili ob 4. uri zjutraj domu. Kakor pa Auer za časa svojega bivanja na Dobrni ni imel sreče, tako mu je spodletelo tudi na dan odboda. Hotel se je peljati z avtomobilom. Čevljarški mojster Peter Okrožnik in vrtnarica Pirtosšek sta okrasila avtomobil z zelenjem in nemškimi trakovi. Pa na veliko žalost je malo pred določeno uro začelo neusmiljeno snežiti, in namesto z avtomobilom odpeljal se je Auer z vozom, ki ni bil okrašen. Tako je nemško veselje splavalo po vodi. No, mi privoščimo Auerju lepo vreme, privoščimo mu tudi avtomobil, in če je tudi okrašen z nemškimi trakovi, a vse to mu privoščimo v Gradcu. Auer je sedaj prost Dobrne, Dobrna je prosta Auerja,

in prepričani smo, da so si oddahnili na nemški strani bolj kakor na slovenski, ko je voz z Auerjem oddrhal proti Celju. Zakaj? To povemo prihodnjic.

c Nova cerkev pri Celju. Na velikonočni ponedeljek po zjutrajnem cerkvenem opravilu ima potovalni učitelj g. Goričan v novi šoli podučni govor o kmetijstvu.

c Marija Gradec. Občinski zastop Marija Gradec je sklenil enoglasno vposlati petico za uredbo splošne, enake, tajne in obvezne volilne pravice in prositi za poldnevni pouk po ljudskih šolah na deželi in za skrajšanje obvezne dobe za šolski obisk.

c Petrovče. Pomenljiv dan je bil v nedeljo 1. t. m. za našo občino. Mnogo uglednih in za dobro vnetih mož je kumovalo pri ustanovitvi zveze mladeničev, h kateri je pristopilo 35 članov. Za prvi početak je število gotovo veliko. Najčastnejše ste zastopani Arjvas in Drešinjvas. Njuni vzgled naj spodbudno drami mladeniče tudi drugih vasi, da se ne bodo več bali onega smešnega bav-bavca, kateremu se pravi „strab pred ljudmi“. Fantje, gre se za vašo čast in korist in brezbriznost pri tem delu bila bi huda obsodba vsakega izmed vas. Pri zvezi so vrata vsem in še vedno odprta. Nudila se vam bo tam vsestranska naobrazba in preskrbelo mnogo poštenega razvedrila. Zato proč z vsemi pomisleki in skušnjavo s složnim delovanjem doseči, da bo beseda „Savinjski fantje“ izvajljala ljudem spoštovanje. Bog in naša mlada moč! pa bodi naše geslo.

c Trnovlje pri Celju. Pred nekaj dnevi je prišel Jožef Ahtig, doma iz Trnovelji pri Celju, na dom svojih starišev, s katerimi je sprt. Bil je oborožen z revolverjem in z vilami ter je grozil da, bo vse pobil. Sivi, nad 70 let stari oče njegov je zbežal v sosedno sobo, kjer se je zaprl. Brat in svačinja sta pa zbežala k sosedovim. Med silnimi grožnjami je Ahtig večkrat ustrelil. Pozneje se je skril pred hišo, kjer je čakal na preži. Še le čez več ur se je odstranil, ko je izustil še strašne grožnje. Divjaka so dragi dan orožniki prijeli.

c Škofja vas pri Celju. Veleposestnik Martin Vincel je umrl po kratki a mučni bolezni. Bil je vrl in navdušen narodnjak. N. v m. p.!

c Sv. Pavel pri Preboldu. Živinski sejem, ki je bil 3. t. m., se je vkljub slabemu vremenu prav dobro obnesel. Prignalo se je čez 300 glav živine. Tudi nekaj konj je bilo. Kupcev je bilo mnogo, od blizu in daleč. Prosili smo tudi za kramarske sejme, pa niso bili dovoljeni. Morebiti se pa zve, kje tiči ta zapreka. — Naš kraj je popolnoma slovenski in vendar se nabaja nekje nemški napis. Dotičnika prijazno opozarjamo, da si naj napravi slovenskega, saj prebiva med Slovenci, od katerih tudi živi. Naj ta prijazna beseda tudi lepo mesto najde!

c Gomilsko. Občinski odbor je pri zadnji seji soglasno imenoval častnim občanom g. Franca Cukala, ki je že nad dvajset let župan, mnogoletni načelni krajnega in ud okrajnega šolskega sveta vranskega, ter opravlja še mnogo drugih častnih služb radovoljno, deluje v svojem uradu natančno in pravično in skrbi posebno za povzdigo cele občine; pridobil je tudi brzojavno postajo za Gomilsko, katera se otvori v teku tega leta. Našteli bi še mnogo drugih zaslug. Za vse to mu izroče za veselo Alelujo vsi gomilski odborniki častno diplomu.

c Št. Jurij ob Taboru. Pri posipanju ceste je padel 70 letni Boštjan Cestnik v globok jarek ter se na glavi težko poškodoval.

c Sv. Martin ob Paki. Pri nas se bližajo občinske volitve. Agitacija se je začela in kakor se vidi, si bodo pri volitvah stale različne stranke nasproti.

c Luče. Dne 7. aprila okoli trideset na šest smo čutili precej močan potres.

c Hrastnik. V torek 3 t. m. je povozil Rücklov hlapec 6 letnega dečka Ivana Pleška. Kolesa težkega, z apnom vapolnjenega voza so mu šla čez prsa, da je bil na mestu mrtve. — Legar v Hrastniku še vedno ni ponehal. V štirih šotorih „Rdečega križa“ leži krog 35 bolnikov. Zbolela je tudi ena usmiljena sestra in sluga. Od početka legarja je imelo to bolezen do že 200 ljudi. 1. t. m. je priredilo blizu 30 zdravnikov poučni izlet v našo dolino, da si ogledajo bolnico „Rdečega križa“. — Govori se, da hoče kupiti ali v najem vzeti trboveljska občina premogokopsko vilo („Janejevo“) ob Savi, da napravi iz nje bolnico. Poslopije je na jako lepem in zdravem kraju. — „Slov. del. podp. društvo“ je priredilo dne 1. t. m. odbojnicu gosp. učitelju A. Hohnjecu, pevovodji društvenega pevskega zbora, in mu podarilo krasno taktiriko. Večer se je sijajno obnesel.

c Trbovlje. Trboveljska premogovna družba je sklenila izplačati od čistega dobička 724.000 K družbenikom deleže, in sicer 8 K na delnico. Gospodje si delijo deleže, na zboljšanje delavskih plač pa ne mislijo! — Tukajšnji živinozdravnik Fr. Pirnat je premeščen k namestniji v Gradec.

c Gornjigrad. Pri občnem zboru tukajšnje podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda dne 1. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: Načelnik g. Josip Krajnc st., veleposestnik; namestnik g. dr. Konečnik Maksim, zdravnik; blagajnik g. Avgust Drukar; c. kr. notar; namestnik g. Dedič Božidar, nadučitelj, tajnik g. Ignacij Šijanec, učitelj; namestnik g. Rud. Vivod, c. kr. davkarski kontrolor. Razn g. Dediča iz Bočne, ki zastopa Bočane v odboru, so vsi odborniki v Gornjem gradu.

Brežiški okraj.

b Kozje. Tukajšnja „Posojilnica“ je na predlog dr. Jankoviča sklenila v zadnji seji dne 6. apr. t. l. kolekovati vsa pisma z narodnim kolekom. Naj bi sledili temu vzgledu vsi slovenski denarni zavodi!

b Sevnica ob Savi. Za župana je izvoljen g. M. Štarkl, za njegovega namestnika g. Fr. Simonič.

b Kapele. V Murščaku je umrl dne 10. t. m. veleposestnik Anton Zemljč v 72 letu. Rajni je bil vrl naroden mož, ki je bil daleč na okoli znan. N. v m. p.!

Iz drugih slovenskih dežel.

† Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. V Adlešičih nabral Ivan Šašel. • Založilo Kat. tiskovno društvo, 1906. Cena 2 K. — Naroča se v Katol. Bukvarni v Ljubljani. Kdor prebere to knjižico, temu stopi pred oči popolni Belokranjec: Čudovit in bogat po svojem jeziku, originalen po svojih pregovorih, zdaj vesel in razposajen v svojih popevcih in nato strog in moralizirajoč v pobožnih verzih. Ne moremo dovolj pohvaliti te srečne misli, da je treba izdati belokranjsko narodno blago posebej. Tu je ležal zaklad, ki ga je še mogel dvigniti sedanji rod, prihodnjemu pa bo morda že nedostopen in izgubljen. Če se nabere narodnega blaga iz Bele Krajine še več, smo prepričani, da ne ostane brez vpliva zlasti na razvoj našega pesništva in književnega jezika. Nekatere lirčne pesni so pravi biseri v tej zbirki in težko bi jim bilo dobiti v celi Štrekljevi zbirki enakih. Ako pojdejo naši mladi pesniki sem v šolo, bi nastopila naša umetna pesem edino pravo pot, ker se bo naučila one narodne ljubkosti in preprostosti ter se navzela one toplote čustvovanja, ki jo sedaj zastonj iščemo med mladimi. Zato lahko rečemo, da je izdana zbirka prva podlaga za visoko šolo pesnikov, kot so si jo sezidali že vsi večji narodi, v katero so hodili vsi največji talenti. Menimo, da v tem oziru ne moremo dovolj povdarjati pomena te knjižice. — A še bogatejši vir je ona za jezikoslovce. Ne le obširen besednjak na koncu zbirke, ampak vsak verz nam diha belokranjske moči in živahnosti, ki ni nikoli v zadregi za nenavadno lehak in obenem lep izraz. Ta krasni jezik že izumira in velika škoda bi bila, da bi izumrl brez koristi za slovenski književni jezik, ki se obenem lahko oživi, okrepi in obogati. Sploh je cela knjiga kakor lepa, nenavadna pesem iz skritega kota naše domovine, a pesem, ki izzvani in umrje vsak trenutek. Priporočamo knjigo zlasti Belokranjcem v tujini, ki jim bo kakor lepe sanje o domačih lozah in vinogradih. — G. Šašel se je potrudil, da je ohranil jeziku v besedah in oblikah popolnoma belokranjski značaj. Zbirka je sestavljena skrbno in z velikim razumevanjem dane naloge ter služi gospodu nabiralcu v veliko čast, a nam še v večje veselje.

† Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poroča slovenskemu svetu, da so nam v noči od 23. na 24. marca t. l. v naši družbini šoli v Trstu pobili skoraj vsa okna ob cesti na južni in zahodni strani. Družbino vodstvo je vkrenilo potrebne korake pri višjih oblastvih; obenem pa se priporoča slovenskemu svetu, da nam je — kakor že večkrat ob podobnih prilikah — tudi to pot na radodarno pomoč. Velikovška pobita okna so bila dvakratna sreča za nas: moralna sreča, ker so kazala slovensko visoko kulturo, nasprotno toliko nizki naših sovragov in materijalna sreča, ker so nam donasala sijajnih domoljubnih preplačil. — Slovenci! Beležeč vam dejstvo o barbarskem tržaškem napadu na naš kulturni zavod in ponosni na svojo olike vas prosimo, da se posebno še prihodnje praznike spominjate tržaških pobitih oken in pa svojega dičnega slovenskega izobraženja.

† Desetletnica. Hrvaško društvo „Prosvjeta“ na Dunaju slavilo je nedavno v dvorani „hotela central“ deseto leto svojega obstanka. Pri slavnosti je sodeloval mešani pevski zbor slovenskega društva „Zvezda“, katera stoji pod vodstvom gospoda Vinka Krušiča. Ta zbor je pel dve pesmi A. Nedvedov „Naša Zvezda“ in dr. B. Pavčev „Pozdrav“. Nastop slovenskih pevk in pevcev je bil burno pozdravljen. Na vsopredju sta bili še dve točki, ki so zbudile mnogo zanimanja, te ste: V. G. Broževa skladba: „Uspomena na bledsko jezero“, ko je igral tamburaški zbor društva „Prosvjeta“ in F. S. Vilharjeva „Rastirajo“, katero je pela gospica N. Doležal. Gospa Stančević pela je več pesmi slavnega hrvaškega skladatelja Iv. pl. Zajca. Mej programom bil je pozdravni govor predsednika „Zvezde“ gosp. Jakoba Pukla, katerega je vse občinstvo živahno pozdravilo. Govornik je v navdušenem govoru naglašal hrvaško-slovensko vzajemnost, iz katere naj procvete boljše bodočnost obema narodoma. Ko je govornik čestital „Prosvjeti“, končal je govor s trikratnim živijo-klicem na hrvaški narod. Po vsej dvorani donelo je viharo: „Živijo Hrvatje“, „živijo Slovenci“! G. Pukla so mnogi čestitali.

Drobtinice.

d Prazna vera. V nekaterih krajih Slovenskih goric imajo tole navado na pustni dan. Zgodaj zjutraj vstanejo in luščijo kornuza, ki jo namenijo dotično leto vporabiti za sejanje. To delo pa se mora izvršiti, predno izide solnce, se ne sme nič govoriti, dokler kornuza ni zluščena. Iz tega semena zrastle kornuza baje ne marajo vrane in srake.

d Nesreča v Courieresu. Dne 4. t. m. ob 9. uri popoldne so iz jame 4. izvlekli še enega živca rudarja. Ime mu je Berton, njegove noge so polne ran, ki pa niso nevarne. Berton je cenil, da je bival v jami osem dni, bil pa je celih 24 dni. V posodah svojih ponesrečenih tovarišev je našel kavo in žganje ter je spal približno desetkrat. Ker ni mogel računati na rešitev, je iskal sekuro, da bi si odseknil roko in tako pospešil smrt. Rešeni rudar Berton je pripovedoval, da je po razpoku, ko je skušal rešiti se, padel in zaspal. Ko se je zbudil, se je nahajal sam v neprodni temi. Prišel je bljuvati. Ulegel se je, da bi zaspal. Ko se je prebudil, je taval po temi. Z mrtvega konja si je s sekuro odseknil kos mesa, ali ni ga mogel vžiti. Kmalu ni mogel več računati časa. Ko je zopet zaspal, skušal je dobiti izhod ter je dospel v Jožefinjin sklad, kjer je našel živila. Čuval se je mraza z obleko svojih ponesrečenih tovarišev.

d En trenutek. Čas, v katerem človek enkrat trene z očmi, se smatra za en trenutek. Učenjaki so izračunili, kako dolg, oziroma kako kratek je en trenutek. Prilepili so na gornjo trepalnico majhen papirček, katerega premikanje se je potem fotografiranim potom dognalo. Našli so, da se trepalnica jako hitro navzdol premika, potem pa nekoliko postoji, predno se zapre. Navzgor gre mnogo počasneje. Pomikanje trepalnice navzdol traja povprečno 75 do 91 tisočink ene sekunde, potem počaka trepalnica 15 do 17 stotink sekunde, predno se popolnoma zapre. Pomikanje navzgor traja 17 stotink ene sekunde. En trenutek torej traja štiri desetinke sekunde, ali niti pol sekunde.

d Milo se podraži. Pred nekaj tedni smo poročali, da se je milo podražilo za 1 K. Dne 6. t. m. je pa zadruga izdelovalcev mila na Dunaju sklenila, da se cena vseh vrst mila podraži sedaj za 2 K pri 100 kg.

d Nestvor. Kmetovalcu Fr. Kante iz Sv. M. M. zgornje pri Trstu št. 175 je minoli teden vrgla svinja 11 malih praseta. Med temi je bilo eno, ki je imelo rilec vrhu glave, zaobrnjen nazaj. Pod rilcem ima ta nestvor, ki ga je Kante prinesel v mesto kazat, dvoje velikih, tesno združenih oči — takoj pod očmi, na zgornjih ustnicah (ustnice so podobne onim krastačam) ima zopet mal rilec, obrnjen navzgor in precej sličen nosorogu. Ostali deli života so pravilni, le parkljiči so na vseh štirih nogah zavijani navzgor in podobni bolj govejim, a životek je popolnoma gol, brez dlake.

Narodno gospodarstvo.

Osrednji odbor štaj. kmetijske družbe je imel svojo sejo dne 21. marca 1906. Dovolilo se je razdeljenje škroplilnic proti peronospori in sicer so dobile podružnice: Kozje 5, Velika Nedelja 6, Ljutomer 4, Vransko 1, Laško 3, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 5, Št. Ilj v Slov. gor. 8, Videm 5 in občina Sv. Ema pri Šmarju 2 škroplilnici. Predložilo se je dež. odboru v odobrenje poleg drugih

imenovanje veleposestnika Jos. Mursa na Krapji pri Ljutomeru načelnikom živinorejskega okraja Ormož-Ljutomer.

Posredovalnica za kupčijo z živino. Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu na Kranjskem je na obnem zboru dne 19. marca t. l. sklenilo ustanoviti tako imenovano posredovalnico živinske kupčije, katera bo imela nalogo, svojim udom živino prodajati, in kupcem, živino prej in lažje kupiti, ker jim ne bo treba cele občine oblezti, predno izvedo, kje je kaka živina na prodaj; v ta namen se bodo vodile knjige za vsako pleme domače živine posebej. V knjigi bode poleg imena in bivališča popisana približno tudi živina, in sicer približno teža, pri konjih in kravah visokost živine in prsna obsežnost, to je mera črez pas, v centimetrih, ali pa po stari meri na pesti in pedi, in barva živine, oziroma tudi napake, nadalje starost, pri kravah, koliko ima telet in koliko ima mleka na dan, čas brejosti in približna kupna cena živine, kedaj in kam je bila živina prodana in prodajna cena. Goveja živina je skoro čistega pingavškega plemena, konji so domači in tudi pingavski, in kar jih kupijo, so mešani z ogrskimi konji. Zato bode tudi plemenska vrsta živine vpisana. Pri prešičih, ovcah in teletih ne bo tako obširne popisave, vendar pa starost, približna teža in ali je živina za pleme ali za mesarja sposobna, kolikor natančno in cena.

Ohranjanje kuhinjske posode. Skoraj vsaka gospodinja ima navado, kadar izlije vročo jed ali tudi vodo iz posode, da jo obrne narobe ali jo pa dene na stran hladiti. Ako v tem času pazno poslušamo, slišimo, da v posodi parkrat nekaj rahlo poči. To se stori radi tega, ker se je vroča posoda prenapetost hladila in vsled tega se nje blesk (glazura) razpoka. To se sicer takoj ne vidi, pač pa za nekaj dni se lahko opazi. Navadno se ta napaka očita potem neukretnosti deklet, četudi ona ni kriva; temu se da pomagati, ako v vročo skledo ali lonec vlijemo mlačne vode, da se posoda polagoma shladi.

Izbruh ognjenika Vezuva.

Blizu Napolja v Italiji leži ognjenik Vezuv, ki od l. 1872. ni posebno vznemirjal svoje okolice. V sredo minolega tedna pa je začel bljuvati z velikansko silo. V njegovem okrožju bivajoče ljudstvo je prestrašeno zapustilo svoja domovja. Okoli 150.000 ljudi je pobegnilo pred to strašno naravno silo. Na jugovzhodni strani se je odprlo novo žrelo, iz katerega so začeli teči velikanski potoki žareče lave. Z neznansko hitrostjo so se poredili navzdol, uničujoč vse, kar jim je prišlo na pot. Krasni južni vrta v najlepšem cvetu so zgineili v trenutku. Žgoča lava je spremenila prej cvetoči kraj v pustino, iz katere se dviga dim in smrad. Potok lave širok 150 metrov se je zlil proti mestu Torre Annunziata. Na potu je uničil lepo vas Bosco-Trecase, ter jo pokopal žgočimi valovi. Neki očividec pripoveduje, da se je prebivalcev te vasi polastil grozen strah, ko se je približal ta potok lave, liki žgoče kače, nesrečni vasi. Bilo je okoli 3. popoldne, ko so zadnji ljudje, starčki in bolni, na vozeh zapustili svojo rodno vas. Medtem je že dosegel potok lave, katere pot je značil dim in ogenj, prve hiše ter se razlil po cesti med hiše. V trenutku je bilo vse v plamenu. Kar pa ni zgorelo, raztopilo se je pri strašni vročini lave in lepe vasice ni bilo več. Težko si je predstavljati strašno moč tekoče lave. Ne da se primerjati z nobeno, še tako močno in strašno reko. To je tako kot morje. Svetlo, grmeče in goreče pridri ta strašna tekočina, razširjajoč okoli sebe grozno vročino. In vse kar ji pride na pot, je izgubljeno.

Med tem ko teče iz postranskih žrel lava, meče ognjenik iz glavnega žrel pepel. V mestu Napolju, ki leži 12 km vzhodno od gore, so morali ljudje nositi odprte dežnike, da so se obvarovali padajočega pepela. Dvanajst kilometrov in še dalje na okoli je vsa narava siva od padajočega pepela.

V okolici ognjenika ležeče vasi Bosco-Trecase, Annunziata, Ottajano, Torrento del Greco in druge manjše naselbine so popolnoma zapuščene. V soboto in nedeljo so ljudje zapustili svoje hiše. Na vozove so naložili najpotrebnejše stvari. Ubožnejši pa, ki nimajo vozov, so zvezali svoje stvari v culice. Ta dva dneva so bile vse ceste polne bledih, utrujenih ležečih ljudi. Tu je korakala žena, noseč na glavi culico, na eni roki majhnega deteta, z drugo roko ročec večjega. Za njo pa je gnil mož domačo živino ter sam sopihal pod težo naloženih stvari. Strah in groza se bere na njih obrazih. Zapustili so svojo domačijo, katero ne bodo nikoli več videli. Pokopana ležijo pod lavo. In ko se bo ta čez dolgo časa ohladila in strdila ter se bodo ti nesrečneži vrnili v svoj kraj, ne bodo ga več spoznali.

Železnica neprenehoma in brezplačno vozi bežeče družine. Ob obrežju morja pa križata dve vojni ladiji, ki sprejmeta begunce na krov. Vlada je vse ukrenila, da olajša njih nesrečo. Tudi kralj in kraljica sta se podala v bližino nesrečnega okraja.

V naslednjem prinašamo pozneje došle vesti: Prebivalci v Torre Annunziata so jako prestrašeni. V soboto se je odprlo več novih žrel v smeri proti Napolju. Eden izmed dveh Vezuvovih odprtih je ena v sredi, ena pa na vznožju hriba v ciaramellski pokrajini. Črni dim se je dvignil iz žrela, nakar se je izlila lava, ki je tekla proti Bosci-Tecasi in proti Pompejam. Uničenega je nad 1000 ha polja. Na tisoče in tisoče oseb je v soboto opazovalo krasno grozen prizor razdraženega vulkana. Vojaki so stražili, da se radovedneži niso preveč približali ognjeni lavi. Sodijo, da se zlije nova lava v morje. Lava prodira, kakor kaka reka. V soboto je lava prodirala v dolžini 1200 m, široka pa je bila lavina struga 400 m. V noči od sobote na nedeljo je začelo bljuvati s pomnoženo silo glavno žrelo. Plamen je švigal 150 m visoko. Bljuvanje je združeno z močnim ropotom in potresi ob Vezuvovem vznožju. Dva močna potresa so čutili v Napolju. Prestrašeno prebivalstvo moli po cerkvah. V Resini so najmočnejše čutili delovanje podzemeljskih sil v soboto ob polu 9. uri zvečer. Na pompejski jugovzhodni strani se je podrl Vezuvov strožec, na nasprotni strani se je pa odprlo novo žrelo. V soboto je deloval ognjenik strašno. Belo žareči kosi se dvigajo 800 do 1000 metrov visoko in tvorijo nov stožec. Bljuvanje je v zvezi s strašnimi potresi. Lava je ranila več prebivalcev v Boscotrecasi. Črni pepelnati oblaki so pokrili solnce. Ob 3. uri 25 minut ponoči so čutili močan potres, prebivalstvo je bežalo v cerkve. Lavina reka se je nekoliko ustavila pri Terzigni, a je nato prodirala s podvojeno silo.

Napolj 8. aprila. Položaj je zelo nevaren. Opazovalnica na Vezuvu in Cookova vezuvska železnica sta razdejana. Boscotrecase je poplavila lava. Promet na železniški progi Napolj-Pompeji so morali ustaviti. V Sangiuseppe so bili vulkanični sunki, vsled česar se je zrušilo nekoliko hiš in cerkev. Več oseb je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. V Ottajanu. Lommi in Vesuviani je bila opoldne lava dva metra na visoko. V Lommi sta razdejani vsled potresa palača Scutari in ena tovarna, v Ottajanu pa se je porušilo več hiš. V San Giovanni se je zrušila neka vila, dva moška in en otrok so pokrile razvaline. V Napolj pribaja na stotine beguncev. Srednjemorsko brodovje je dobilo ukaz, da odpluje v Napolj.

Rim 9. aprila. Storžec iz pepela se je sesul, in zahodna stran gore se je razpočila med strašnim pokom na treh mestih. Trije strašni potoki lave so se z neznansko hitrostjo zlili po gori v dolino ter požgali vse. Ljudje so komaj ušli. V par trenutkih je bila vas Bosco-Trecase od žgoče tekočine preplavaljena in sežgana. Uradniki in vojski so se umaknili v zadnjem trenutku. Od Bosco-Trecase je tekla lava 7 metrov na visoko in 400 metrov na široko proti Torre d' Annunziata, kjer je že uničila pokopališče in na njem stoječo cerkvico. Na samem stoječo hišico je v trenutku obdala žareča lava. Rudeči in rumeni plamenčki so švigali bliskovito čez hišico in se zjediniti na njo v velikanski plamen. V par sekundah se je hišica zrušila in zgineila. Lava je pritekla do mestnega vrta. Pijonirji hočejo tok lave obrniti proti morju, zajezili pot proti mestu ter so raztreli železnični nasip, da bi naredili pot proti morju. Drugi potok lave je tekal proti Pompeji. Deset tisoč beguncev so sprejeli v Napolju, ostali so našli v drugih krajih zavetišče. Ognjenik pa bljuje vedno naprej. Med zamolklim bobnenjem meče pepel in kamenje iz svojega žrela, da se trese vsa okolica. Pepel in zadušljivi plini ovirajo vojake pri delu. Zvonovi zvonijo, ljudje jokajo in tarnajo, samo vojaki delajo tiho z brezupno naporostjo. Veter raznaša pepel daleč na okrog. Na nekaterih krajih ga leži tri do pet centimetrov na debelo. Pri postaji Nola je vsled pepela obtičal vlak, drugi je pa skočil iz tira.

Napolj, 10. aprila. Vrh Vezuva je za 250 metrov nižji, razbilo ga je strašno tresenje. — Ker je večeraj bljuvanje nekoliko ponehalo, upalo se je že, da se ognjenik pomiri, toda danes je začel z novo močjo. Vas Ottajano je popolnoma uničena. Več ljudi je mrtvih. Vsega skupaj je danes mrtvih več sto ljudi. Nekateri kmetje niso hoteli zapustiti svoje domačije. Vojaki so jih morali s silo odganjati. — V napoljskem zalivu ima voda 30 stopinj in to eno uro daleč od obrežja. Morje je viharo, kakor pri veliki burji. — Vled pepelnega dežja, ki je pomešan tudi s paskom, se je mnogo poslopj zrušilo ter pokopalo pod svojimi razvalinami na

Zato se pa tudi na Ogrskem ljudstvo, posebno kmetje, izseljujejo. Odkar je kralj razpustil ogrski državni zbor in uvedel samovlado, zmanjkalo je tem vročerknim Ogrm korajže in začeli so se pogajati z vladarjem in se udali. Kralj je imenoval v ta namen novo ministristvo, v katero so tudi stopili prejšnji vladni nasprotniki. No sedaj so kozli za vrtnarja. Novo ogrsko ministristvo je sestavljeno tako le: Ministrski predsednik je dr. Aleksander Wekerle. Ta si je pridržal obenem vodstvo finančnega ministristva. Franc Košut je trgovinski minister. Pravosodni minister je Geza Polonyi. Ministristvo za notranje reči je poverjeno grofu Andrássyju. Naučni minister je grof Albert Apponyi in minister a latere je postal grof Aladar Zichy. Imenovanje poljedelskega ministra, hrvatskega ministra in honvedskega ministra ni še izvršeno. Grof Aladar Zichy je predsednik katoliške ljudske stranke na Ogrskem, dočim je dr. Aleksander Wekerle oni mož, ki je izvedel na Ogrskem znane protiverske zakone, mož torej, ki jako diši po framasonstvu. In vendar sta danes oba imenovana moža skupaj ministra. Marsikdo se bode čudil, da je postal Franc Košut minister, kar pa ni čudo, ako se pomisli, da je bil svoječasno pokojni grof Andrássy obsojen na vislice, a je postal kasneje vendarle avstrijski minister za zunanje zadeve. Taki pojavi so pač neka avstrijska posebnost, o kateri bodo poznejši zgodovinarji jasnejše govorili, nego smemo mi danes govoriti. Novi ministri so bili že v nedeljo zapriseženi. — Novoimenovano ministristvo je imelo že svoj ministrijski svet, v katerem je bilo sklenjeno, da se bodo vršile državnozbornske volitve med 29. aprilom in 9. majem. Dne 19. maja pa se snide novi ogrski državni zbor.

Na Pruskem so splošno volilno pravico zavrgli. Pruski deželni zbor je v poimenskem glasovanju odklonil predlog svobodomiselnih stranke glede splošne, enake in neposredne volilne pravice. Za predlog so glasovali svobodomiselnih Poljaki in centrum (središče). Nato se je sprejela vladna predloga glede pomnožitve mandatov in spremembe volilnih okrajev.

Nravstveni in verski propad na Francoskem. Kako propada na Francoskem pravstveni in verski čut, dokazujejo ti le podatki: Pariz šteje 2 milijona prebivalcev, svojo velikonočno dolžnost pa izpolni komaj 100.000 oseb, torej pet na sto, štiri ženske pa en moški! Brez duhovna so pokopali prej v Parizu 3000 oseb, a zdaj jih pokopljejo vsako leto 17.000, kar znaša tretjino vsakoletnih pariških pogrebov. Sodnijskih zakonskih ločitev je bilo leta 1884. na Francoskem 1657, a leta 1902. so ločili sodnijsko 8431 zakonov. Na 62 rodbin pride ena ločena! V Parizu je rojenih vsako leto 18.000 nezakonskih, 30.000 izpostavljenih in zapuščenih otrok vzgajajo po zavetiščih. Najnesramnejše spise razširjajo v 150.000 izvodih. Hudodelstev so našli leta 1880. na Francoskem 167.000 a leta 1892. je naraslo število hudodelstev že na 700.000. Hudodelstva se osobito množe tudi med mladino. Mladolentnih hudodelcev so našli leta 1880. še 16.000, leta 1891. je pa bilo že 41.000 mladolentnih

Kaj je rekla, je zvedel, ko so prišli v Selce. Objela ga je in zaplakala. Nato pa rekla slovesno:

„Sedaj mi je veliko ljubši, ker je že dal domovini svoje ude in kri. Drugo roko pa vzamem jaz, ki sem tako srečna, da me ljubi junak!“

Vse je navdušila ta izjava.

Vjerna je dejal ginjen:

„Gospod Jezus naj njima ostale dni podari v sreči in miru! Dovolj sta že pretrpela!“ — — —

Minolo je več tednov. Krvavi ples, ki se je zaplesal pri vasi Gajdi, ni ostal brez posledic. Tudi po drugih krajih so planili vstasi na osvobojevanje delo in zaplapolalo je po vsej Turčiji. Ta ni mogla več vzdržati miru in krotiti vstase. Prišle so na pomoč druge države. Avstrija in Rusija sta nastopili z grožnjo, da napravita mir z orožjem, ako se milejše ne postopa s podložnimi kristjani. Zahtevali sta, da se dajo raji pravice in sta mirili vstase z obljubami. Tudi sultan je obljubil in raja je upala, da bo bolje. Nekatere čete vstasev so odšle, da si zopet postavijo domovja in čakale na obljube. Tudi Zarko, ko je že nekoliko ozdravel, se je vrnil s Kosenko in Vjerno v Rešetice, ki so se stale nedotaknjene. Kosenka je dejala, da mora Vjerna ostati pri njima, da nadomestuje deda, v kar je starec radovoljno privolil.

Ker se pa ni ničesar ališalo o obljubljenih rečeh in se razmere niso izboljšale, so se jele zopet zbirati čete. Le zima je preprečila vstajo. Ko pa so ozeleneli vrhunci balkanskih gor, so jele pokati tudi puške.

hudodelcev, med njimi polovica proti pravosti. Pravijo, da se število mladolentnih hudodelcev pomnoži vsako leto za 2000. Samoumorov je bilo leta 1884. še 7500, 1892 pa že 9000, med njimi 2000 ženskih samoumorilk. V desetih letih je poskočilo število otrok samoumorilcev od 140 na 460! Goljufije so poskočile v tem času od 1000 na 3300, tatvine, ki so jih izvršili otroci, so se pomnožile od 5000 na 15.000. Vsako leto sprejmejo v poboljševalnice 1000 do 1200 otrok. Tako daleč je privedlo liberalno framasonstvo na nekaj cvetočem Francoskem. Številke bolj glasno govore, kakor vsako drugo dokazovanje, kam pripelje ljudstvo protiverski boj!

Razne novice.

* Promocija. Č. g. Ivan Tomažič, kn. šk. dvorni kaplan in tajnik, je bil na vsenčilišču v Inomestu promoviran za doktorja teologije. Česti tamo!

* S pošte. Poštni asistent G. Gmeiner je prestavljen iz Celja v Gradec in poštni asistent Rudolf Lah iz Ptuj v Celje.

* Duhovske vesti. Župnijo Videm je dobil č. g. Franjo Černevshek, župnik v Cirkovcah.

† Poslanec vitez Berks.

Na svoji graščini Blagovna blizu St. Jurija ob juž. žel. je dne 5. t. m. umrl od srčne kapi zadet državni

poslanec vitez Berks. Prejšnji teden se je udeleževal še sej drž. zbora, pač pa tožil o mučni bolezni. Nihče pa ni sodil, da je njegova bolezen tako nevarna. Hugon vitez Berks je bil rojen dne 21. ja-

Rad bi šel Žarko med nje, pa brez roke ni bil za orožje. Tudi Vjerno je še vlekel, da mu je Kosenka komaj ubranila, češ, da je dovolj star in potrebuje miru.

Med vstase se je pa zanesla strašna bolezen — nesloga. Mesto da bi reševali domovino, so se jeli pobijati med seboj na korist skupnemu sovragu — Turčinu. Razsodne ljudi je to bolelo in Vjerna je včasih pljuval in klel, da se je jela Kosenka jokati. Nato je seveda odnehal, a ni ga več veselilo v domovini.

Nagovoril je Žarko, da zapuste sedaj domovino, kjer je za človeka opasno. Ni sicer lepo, je dejal, ampak ne kaže drugega. Še v bran se ne moreš postaviti. Tako so si poiskali nov dom v svobodni Črnogori.

Predno so odšli, je obiskal Žarko z ljubko ženico in dedom Vjernošim grob padlih junakov pri Gajdi. Kosenka je položila zelen venec na grob in poljubila že zarjaveli križ iz orožja.

Molče so pomolili za duše onih, kojih trupla trohne pod tem hribčekom. V srcu naroda pa bo zapisano, dokler bo še kak človek, da ondi počivajo junaki, ki so se žrtvovali na žrtveniku vere in domovine.

Za kratek čas.

Previdnost. „Ali morete grizti trde reči, babica?“

„Ne, moj ljubček; jaz sem že izgubila vse zobe!“

„Tako? Tedaj mi pa shranite moj sladkor in moje orehe!“

nuarja 1841 v Ogulinu na Hrvaškem ter se posvetil vojaštvu. L. 1866. je bil v avstrijski vojski proti Prusom, a že l. 1870. je kot poročnik zaradi srčne napake stopil v pokoj ter živel večinoma na svojem gradu Blagovna. Od 1876. se je kot član okr. zastopa za celjsko okolico najraje bavil z gospodarskimi vprašanji. L. 1879. so ga Slovenci postavili za kandidata proti dr. Foreggerju, a ni zmagal. L. 1897. pa je bil izvoljen za državnega poslanca v kmečkih občinah celjskega vol. okraja kot naslednik g. M. Vošnjaka. Pridružil se je s štajerskimi tovariši „Slovenski zvezi“ ter marljivo deloval v gospodarskih odsekih. Dasi ni bil rodom Slovenec, vendar se je vedno živo zanimal za narodne, politične in gospodarske koristi štajerskih Slovencev, osobito svojega volilnega okraja. Zadnje tedne svojega političnega delovanja se je mnogo bavil z volilno preobnovo. Soproga njegova je znana pisateljica Mara Čop-Marlit. Pogreb se je vršil v soboto 7. t. m., ob štirih pop. iz njegovega gradu na Blagovni in ob petih na pokopališču v Sentjurju. Zgolj nepričakovana in nenadna smrt je bila vzrok, da ni bilo mogoče o pravem čas objaviti dan in čas pogreba. Saj se je še le v soboto zjutraj vedelo, kje in kdaj bo pogreb. To je pač bilo krivo, da od tovarišev poslancev nikdo ni bil pri pogrebu. Pač pa so se ga udeležili v obilnem številu Celjani. Trg Sentjurj je bil častno in številno zastopan, tudi okoličani — kmetje so prišli prav mnogi. Vodil je pogreb celjski opat, preč. g. Ogradi v spremstvu domače duhovščine. Moški zbor „Celjskega pevskega društva“ pod vodstvom g. dr. Schwaba je zapel 2 lepi nagrobniči. G. dr. Juro Hrašovec se je v kratkih, prisrčnih besedah spominjal blagega in delavnega rajnika. Naj v miru počiva!

* Narodni kolek „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ bodo odslej rabila tudi ameriška slovenska društva. „Slov. podporo društvo sv. Jožefa v Brooklynu“ bode prvo, ki zatrži z njim na svoji veselici meseca aprila. Naročilo ga je po zastopniku ameriških Slovencev g. Antonu Trstenjak, kontrolorju mestne branilnice ljubljanske. Ko beležimo ta narodni čin svojih ameriških rojakov, želimo, da bi bil v spodbudo vsem onim društvom v naši ožji domovini, ki našega narodnega koleka ne rabijo. V tem navedenem veselju pojavu se zopet prepričujemo, kako nam prednači Amerika in sicer v vsakem oziru: v socijalnem in narodnem. Kolikrat in kako prepričevalno smo že na pr. klicali slovenska društva v domovini na narodni kolek in kazali ob tem na brate Čeha. A to bolj ali manj zaman — sedaj pa prihajajo Amerikanci, akopram jih še klicali nismo. — Zato živite naše zavedne sestre in živeli naši zavedni bratje tem za oceanom! — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

* Pametna odredba brambovskega ministra. Brambovsko ministristvo je odredilo, da bodo kmečki rezervisti klicani k orožnim vajam ob takem času, kadar ni doma nujnega dela. Za letos se te naredbe ni mogoče izvajati, ker so se rezervisti že razvrstili v razne termine, vendar je ministristvo ukazalo pristojnim poveljstvom, naj upoštevajo prošnje rezervistov, ki si žele kake druge dobe za orožne vaje.

* Kupujte samo slovenske vžigalice! Tvrška Perdan, ki proizvaja slovenske vžigalice, je zopet oddala družbi sv. Cirila in Metoda 1000 kron. To je lep dohodek za našo dično družbo. Pa še vojni dohodki bi bili, če bi vsak Slovenec rabil naše vžigalice, ki se lahko v vsakem oziru merijo z vžigalicami drugih tvrdk. Vsak Slovenec naj si torej smatra za dolžnost, da kupuje samo slovenske vžigalice!

* Na velik četrtek so prem. knez in škof v mariborski stolici umivali noge sledečim starčkom; Boštjan Čerček, 91 let star; Martin Ribič 85; Valentin Biber, 84; Mihael Cehner, 82; Franc Brandstätter, 80; Franc pl. Storchinfield, 80; Jakob Weidacher, 80; Janez Maček, 78; Nikolaj Herzog, 77; Franc Januš, 75; Valentin Trunkl, 74; Leopold Hönigman, 70 let. Vsi skupaj so stari 957 let.

* Fontes historici Liturgiae Glagolito-Romanae. Vsak zaveden Slovan se zanima za glagoljico in staroslovensko službo božjo, ki sta jo Slovanom ustanovila sv. brata Ciril in Metod. Knjiga pod zgornjim naslovom, ki jo je spisal tudi v tujem svetu znani učenjak dr. Luka Jelič, prof. v Zadru, obsega vse dokumente, ki se tičejo glagoljice od 13. pa do konca 19. stoletja. Knjiga je imeniten pravnozgodovinski vir in najboljši, neovrgljivi zagovor glagoljice. Kdor želi knjigo imeti, jo lahko dobi po „Zgodovinskem društvu“, ki je prevzelo posredovanje. Cena knjige je s poštnino vred 4 K, ki se naj naprej pošlje društvu in tajniku prof. Fr. Kovačič v Mariboru.